

Afspraken (Directie DAD / EL&I - NVWA) afhandeling brucellose verdenkingen beren tijdens de prequarantaineperiode per 01-06-2012

Wat is brucellose ?

Brucellose bij het varken is een bacteriële aandoening, veroorzaakt door *Brucella suis*, die bij de zeug onder andere leidt tot abortus en bij de beer onder andere leidt tot fertiliteitsproblemen door ontsteking aan de geslachtsorganen.

B.Suis is al meer dan 30 jaar niet meer aangetroffen in Nederland. In andere Europese landen wordt af en toe wel een bedrijf besmet, meestal door contact met wild (zwijnen of hazen). Overdracht van B.suis vindt onder andere plaats door opname van besmette nageboorten of abortusmateriaal of natuurlijke dekking door besmette beren of inseminatie met sperma van besmette beren.

Hoe is de huidige afhandeling ?

De afhandeling van B. suis verdenkingen bij beren in de quarantainestallen en spermawincentra is gebaseerd op Europese wetgeving namelijk Richtlijn 90/429/EEG¹ en uitvoeringsverordening No 176/2012 van de Europese Commissie. Deze richtlijn biedt een goede leidraad voor de afhandeling van deze dierziekte verdenkingen op spermawincentra en quarantainestallen. Echter de afhandeling van B.suis verdenkingen bij beren op (op)fokvarkensbedrijven tijdens het pre-quarantaineonderzoek valt niet onder de Richtlijn 90/429/EEG. In de regelgeving staat vermeld dat in geval van positieve uitslagen, dieren van hetzelfde bedrijf die negatief hebben gereageerd, in de quarantaineruimte mogen worden toegelaten nadat de brucellose vrije status van de beslagen of bedrijven van oorsprong van de positief reagerende dieren, is bevestigd. Het gaat in het onderhavige stuk met name over deze bevestiging. De (op-)fokbedrijven worden in analogie aan de quarantainestallen dan ook geblokkeerd voor de afvoer van fokdieren bij een ernstige verdenking van B. suis. Deze blokkade geldt óók voor de vrouwelijke dieren. Omdat de bloedtesten voor B. suis niet erg specifiek zijn (vals positieven), komen verdenkingen zeer regelmatig voor. De (op)fokbedrijven willen dit risico niet nemen en daardoor dreigt de levering van beren aan de spermawincentra in het gedrang te komen.

Om het risico voor de opfokbedrijven te verkleinen en daarmee de levering van beren aan de spermawincentra te garanderen heeft de NVWA in afstemming met de sector dit protocol met daarin de optie van een prequarantaineruimte op het (op)fokbedrijf of een pre-quarantaine onderzoek op het quarantainebedrijf in het leven geroepen.

---

¹ De RL 90/429/EEG vermeldt wel in Annex B, hoofdstuk 1, punt 1.3 sub (a) de eisen die aan de beren en in punt 1.2.1 wat voor eisen aan de herkomstbedrijven gesteld worden, voordat beren toegelaten mogen worden tot een quarantaineruimte, maar vermeldt sub c alleen, dat : "wanneer dieren positief blijken voor brucellose, mogen dieren van hetzelfde bedrijf die negatief hebben gereageerd, in de quarantaineruimte worden toegelaten nadat de brucellosevrije status van de beslagen of bedrijven van oorsprong van de positief reagerende dieren is bevestigd". Om te bepalen, wanneer er sprake is van een brucellosevrije status, is het van belang een afhandelsprotocol op te stellen.

Het protocol:

Beren die voor KI-quarantainestallen zijn bestemd kunnen op 3 manieren gehuisvest zijn ten tijde van bloedafname voor onderzoek op onder andere Brucella suis waarvan de uitslag bekend moet zijn binnen 30 dagen voordat de quarantaineperiode een aanvang kan nemen.

-A- Fokbedrijf zonder aparte prequarantaineruimte

Het fokbedrijf heeft geen aparte prequarantaineruimte waarin de opfokberen worden getest voordat zij in een quarantainestal van de KI organisatie toegelaten worden. Het (op-)fokbedrijf wordt, bij een verdenking van brucellose bij een opfokbeer, geblokkeerd in de afvoer van opfokgelten en fokberen naar zeugenbedrijven en/of vleesvarkensbedrijven. Dit geldt niet voor varkens die voor de slacht bestemd zijn en rechtstreeks naar het slachthuis afgevoerd worden, deze dieren mogen na aanvraag van een ontheffing bij de NVWA wel het bedrijf verlaten. Indien de verdenking volgens de NVWA te ernstig is wordt ook hiervoor geen ontheffing verleend.

-B- Fokbedrijf met aparte prequarantaineruimte

Het (op)fokbedrijf heeft een aparte prequarantaineruimte waarin de opfokberen worden getest voordat zij in een quarantainestal van de KI organisatie toegelaten worden. Deze prequarantaineruimte voldoet aan de hygiëne eisen zoals in dit protocol geformuleerd en wordt voor wat betreft B.suis als een aparte epidemiologische eenheid beschouwd. Het (op)fokbedrijf wordt, bij een verdenking van brucellose bij een opfokbeer in de prequarantaineafdeling, niet geblokkeerd in de afvoer van opfokgelten en fokberen naar zeugenbedrijven en/of vleesvarkens met uitzondering van de afdelingsgenoten van de verdachte opfokbeer in de prequarantaineruimte. De prequarantaineruimte moet onder de verantwoordelijkheid van het bedrijf volgens onderstaande hygiëne eisen zijn ingericht. Wordt bij een brucellose verdenking geconstateerd dat niet voldaan wordt aan de eisen dan wordt gedurende de hele periode van de verdenking inclusief een eventueel bacteriologisch onderzoek, het hele bedrijf geblokkeerd en mogen er geen dieren afgevoerd worden. Dit geldt niet voor varkens die voor de slacht bestemd zijn en rechtstreeks naar het slachthuis afgevoerd worden, deze dieren mogen na aanvraag van een ontheffing bij de NVWA wel het bedrijf verlaten. Indien de verdenking volgens de NVWA te ernstig is wordt ook hiervoor geen ontheffing verleend.

-C- Quarantainestal met prequarantaineonderzoek

De prequarantaine-onderzoeken worden in een erkende quarantainestal uitgevoerd binnen 30 dagen voor aanvang van de officiële quarantaineperiode. Zijn de bloeuitslagen van het prequarantaineonderzoek gunstig, dan gaat de quarantaineperiode van minimaal 30 dagen in, waarbij er in de laatste 15 dagen voor uitlevering van de beren aan het spermawincentrum opnieuw bloedgetapt wordt voor onder andere brucellose onderzoek.

Bloedonderzoek en maatregelen:

De bloedmonsters die de bedrijfsdierenarts heeft genomen, worden ingestuurd naar de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) te Deventer. De wettelijke basis hiervoor ligt in de RL 90 / 429 / EEG Bijlage B, Hoofdstuk 1, punt 2. De GD voert de gebufferde brucella antigeen-test, bekend onder de naam Rose Bengaal Test (RBT). Indien de RBT positief is dan wordt het betreffende bloedmonster voor confirmatie van de uitslag

doorgestuurd naar het CVI in Lelystad. Het monster wordt door het CVI ter confirmatie onderzocht met een competitieve ELISA test bepaald volgens uitvoeringsverordening No 176/2012 van de Europese Commissie..

Aan de hand van de uitslagen van de bloedmonsters, is één van de volgende twee veterinaire beslissingen mogelijk:

1) Bloedtest uitslagen : cELISA negatief

Beslissing : De cELISA is de confirmatietest. Als cELISA negatief is, is de verdenking op brucellose weerlegd. Dus de verdenking op het dier wordt dan opgeheven.

2) Bloedtest uitslag: cELISA positief

Beslissing: Als de beer in de cELISA test positief is bevonden dan volgt onder NVWA toezicht een hertap van het verdachte dier na 7 dagen en het bloed wordt rechtstreeks ingestuurd naar het CVI in Lelystad. Dit monster wordt onderzocht met de cELISA test.

Als de cELISA test negatief is dan geldt dat de verdenking op brucellose is weerlegd en wordt de verdenking op het dier opgeheven.

Is de uitslag van dit ambtelijk monster positief in de cELISA test dan wordt direct onder NVWA toezicht het dier overgenomen en levend afgevoerd naar het CVI te Lelystad voor bacteriologisch onderzoek (BO) op *Brucella suis*. De waardebepaling van de overgenomen beer vindt plaats door middel van een bureautaxatie door een taxateur. De taxateur bepaalt aan de hand van de diergegevens met de berenkaart en de eigenaargegevens, verstrekt door de NVWA, de waarde aan de hand van de met de sector afgesproken vergoedingstabellen.

Tevens wordt bij de koppelgenoten van de verdachte beer in de prequarantaine ruimte een klinisch onderzoek uitgevoerd en indien van toepassing aanvullend bloedgetapt onder NVWA toezicht en getest met de cELISA test.

Ad –A-) Als de verdachte beer zich op een bedrijf bevindt zonder prequarantaineruimte, dan blijft het gehele bedrijf geblokkeerd gedurende de hele verdenking.

Ad –B-) Op het (op)fokbedrijf met prequarantaineruimte wordt geen totale bedrijfsblokkade ingesteld; de afvoer van fokgeiten en vleesvarkens buiten de prequarantaineruimte op het (op) fokbedrijf blijft gedurende het bacteriologisch onderzoek (uitslag na maximaal 3 weken) toegestaan nadat het dierziekt-specialistenteam de varkens op het UBN klinisch heeft beoordeeld en er ook uit de bedrijfsproductie kengetallen geen afwijkingen zijn gevonden die kunnen duiden op een gereede verdenking van brucellose. Indien op het moment van de blokkade van het dier en de afdeling niet aan de eisen van een prequarantaineruimte voldaan wordt (zie verderop in het document), dan geldt wel een totale bedrijfsblokkade waarin alleen de mogelijke aanwezige vleesvarkens met ontheffing naar het slachthuis afgevoerd kunnen worden mits de verdenking volgens de NVWA niet te ernstig is.

Ad –C-) Als de verdachte beer zich tijdens het prequarantaineonderzoek in de quarantainestal bevindt, gelden dezelfde procedures voor de koppelgenoten in hetzelfde prequarantaineonderzoek (de quarantainestal wordt geblokkeerd), maar wordt tevens door het dierziekte specialisten team het herkomstbedrijf van de verdachte beer bezocht om daar de varkens klinisch te onderzoeken en de bedrijfsproductie kengetallen te beoordelen. Het herkomstbedrijf wordt niet geblokkeerd mits er geen klinische afwijkingen gevonden zijn die kunnen duiden op brucellose.

Na uiterlijk 3 weken wordt het bacteriologisch onderzoek (BO) beoordeeld en wordt bij negatieve uitslag van het BO en geen klinische afwijkingen en (indien van toepassing) gunstige bloeduitslagen van een eventuele hertap bij de koppelgenoten in de prequarantaineruimte op het fokbedrijf of in de quarantainestal, de

verdenking afgesloten en de prequarantaineruimte op het fokbedrijf / quarantainestal weer vrijgegeven door de NVWA.

Is het bacteriologisch onderzoek positief dan zal zowel de prequarantaineruimte op het fokbedrijf / quarantainestal als ook het fokbedrijf van herkomst van de besmette beer als besmet beschouwd worden en dan treedt het crisisdraaiboek brucellose bij varkens in werking.

Hygiëne-eisen aan de prequarantaineruimte op het fokbedrijf.

Definitie

Een prequarantaine ruimte is een ruimte waarin beren gehuisvest worden voordat ze naar de quarantaine als bedoeld in Bijlage B, Hoofdstuk I, van richtlijn 90/429/EEG worden verplaatst. In deze prequarantaine ruimte kunnen de beren worden getest op de dierziekten zoals genoemd in Bijlage B van richtlijn 90/429/EEG. De prequarantaine ruimte moet door de veehouder volgens onderstaande eisen ingericht zijn. Wordt bij een brucellose verdenking geconstateerd dat niet voldaan wordt aan de eisen, dan wordt gedurende de hele periode van de verdenking inclusief het bacteriologisch onderzoek, het hele bedrijf geblokkeerd en mogen er geen dieren afgevoerd worden. Dit geldt niet voor varkens die voor de slacht bestemd zijn en rechtstreeks naar het slachthuis afgevoerd worden, deze dieren mogen na aanvraag van een ontheffing bij de NVWA wel het bedrijf verlaten.

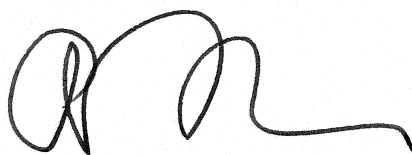
Eisen

- De prequarantaine ruimte is op effectieve wijze afgescheiden van andere bedrijfsruimten waarin varkens worden gehouden. (dus ook wat betreft ventilatie en mestafvoer).
- Tijdens de prequarantaine periode vindt geen aanvoer van dieren naar de betreffende afdeling plaats.
- Voor het personeel en de bezoekers is een hygiënesluis aanwezig die zodanig gesitueerd is, dat zij deze passeren voordat zij de prequarantaine ruimte betreden. De hygiënesluis is voorzien van omkleed- en wasfaciliteiten. Schone bedrijfskleding en laarzen zijn in de hygiënesluis aanwezig.
- De prequarantaine ruimte beschikt over een register waaruit ten allen tijde op eenvoudige wijze de volgende gegevens met betrekking tot de aanwezige varkens kan worden afgeleid:
  - het identificatienummer
  - gegevens inzake de uitgevoerde vaccinaties
  - gegevens uit het ziekte/gezondheidsdossier
  - de datum van toelating in de prequarantaine ruimte
  - eventuele laboratoriumuitslagen onder vermelding van datum

Bij het niet voldoen aan deze eisen, wordt het hele bedrijf als één epidemiologische eenheid voor wat betreft B. suis beschouwd.

Voor akkoord per

9-5-2012

CHIEF VETERINARY OFFICER